

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:
Перший проректор
Набока О.Г.
Набока О.Г.
(ПІБ)
«28» серпня 2020 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2020 р.

Розробник: Курільченко І.Ю., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Рецензенти:

Дичко В. В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Горобець Л.В. – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“28” серпня 2020 р.

протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	14 год.	6 год.
	Практичні	
	12 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	64 год.	78 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» ознайомленні здобувачів з концептуальними засадами сталого розвитку суспільства, основними програмними документами щодо стратегії сталого розвитку як на міжнародному, так і на національному та місцевому рівнях, а також в тому, щоб навчити здобувачів оперувати сучасними поняттями в галузі сталого розвитку, що необхідні для правильного сприйняття руху технічного прогресу та забезпечення безпечних умов існування людства у майбутньому.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання,
методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркової)
«Концепція сталого розвитку»**

Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
<ul style="list-style-type: none"> • Володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні наукові погляди. • Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі біології та здоров'я людини; вміння постійно збагачувати власне мовлення, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній і науковій діяльності. • Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях. • Здатність до комплексного планування, організації та здійснення наукових і навчальних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій. • Узагальнює базові знання природничих та конкретних біологічних наук в обсязі, необхідному для обґрунтування загальнотеоретичних питань біології (об'єктно-предметна область, термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо). • Вміє спілкуватись в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, використовує бібліотеки, інформаційні бази даних, Інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації 	<p>Словесний метод (лекції традиційна, проблемна, лекція - візія, інтерактивна, пояснення, опис, інструктаж, дискусія бесіда.</p> <p>Наочні методи: демонстрування процесів об'єктивного світу, ілюстрацій, презентацій, відеоматеріалів, спостереження.</p> <p>Практичний метод - виконання вправ, проведення дослідів, (робота у групах, метод прєктів).</p> <p>В рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та науково-дослідницькі методи навчання відповідно до типу та складності завдання.</p>	<p>Вхідний контроль (тести). Поточний контроль - <i>методи усного контролю</i>: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, колоквиум.</p> <p><i>методи письмового контролю</i>: письмове тестування; підсумкова контрольна робота, реферат</p> <p><i>Методи самоконтролю</i>: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.Вирішення компетентісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та контрольні тестування.</p> <p>Оцінювання відбувається за рахунок - накопичувальної системи оцінювання рівня знань.</p> <p>Підсумковий контроль - залік</p>

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	пр	с.р		л	пр	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми та характеристики стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній.	12	2	2	8	11	1		10
Тема 2. Глобальні проблеми людства. Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.	12	2	2	8	11		1	10
Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку. Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).	10	2		8	12	1	1	10
Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.	10		2	8	11		1	10
Тема 5. Міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Ноосфера.	12	2	2	8	11	1		10

Тема 6. Екологічні детермінанти сталого розвитку. Природно-техногенна та екологічна безпека сталого розвитку. Формування стратегічного потенціалу сталого розвитку у сфері поводження з відходами. Сучасні підходи до утилізації сміття.	11	2	1	8	12	1	1	10
Тема 7. Соціальний вектор сталого розвитку. Інституційні детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку територій. Освіта і формування глобального освітнього простору в моделі сталого розвитку. Збереження стабільності існуючих суспільних систем, недопущення руйнівних соціальних конфліктів, шляхом справедливого розподілу благ між людьми. Становлення динамічної концепції освіти в інтересах сталого розвитку. Роль туризму і рекреації у забезпеченні сталого розвитку територій.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 8. Гарантування безпеки сталого розвитку територій. Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем задоволення потреб населення. Перехід України до формування новітньої національної політики досягнення збалансованості між соціально-економічним прогресом та потребами збереження довкілля. Упровадженням принципів сталого розвитку, зміни структури споживання, збереження, невиснажливого використання і відтворення природних ресурсів, екологічної безпеки в регіональну політику. Формування національної стратегії сталого розвитку у сфері гарантування економічної, соціальної, екологічної безпеки (ЕБ). Рационалізація природокористування.	11	2	1	8	10	1	1	8
Разом:	90	14	12	64	90	6	6	78
Усього годин	90	14	12	64	90	6	6	78

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лекція 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства.	2	1
2	Лекція 2. Глобальні проблеми людства.	2	1
3	Лекція 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.	2	1
4	Лекція 4. Міжнародне співробітництво в питаннях збалансованого використання природно-ресурсного потенціалу.	2	1
5	Лекція 5. Екологічні детермінанти сталого розвитку.	2	
6	Лекція 6. Соціальний вектор сталого розвитку.	2	1
7	Лекція 7. Гарантування безпеки сталого розвитку територій.	2	1
	<i>Разом:</i>	14	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Механізми та характеристики стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній.	2	1
2	Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.	2	1
3	Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.	2	1
4	Визначення ступеня забруднення навколишнього середовища, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки.	2	1
5	Упровадженням принципів сталого розвитку, зміни структури споживання. Правила сортування сміття. Сучасні підходи до утилізації сміття.	2	1
6	Збереження стабільності існуючих суспільних систем, недопущення руйнівних соціальних конфліктів, шляхом справедливого розподілу благ між людьми.	2	1
	<i>Разом:</i>	12	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Формування закономірностей взаємодії людини і природи.	8	10
2	Тема 2. Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи.	8	10
3	Тема 3. Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.).	8	10
4	Тема 4. Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Світовий саміт зі сталого розвитку в	8	10
5	Тема 5. Шляхи задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу. Розкрийте зміст поняття "ноосфера".	8	10
6	Тема 6. Природно-техногенна та екологічної безпека сталого розвитку.	8	10
7	Тема 7. Роль туризму і рекреації у забезпеченні сталого розвитку територій.	8	10
8	Тема 8. Формування національної стратегії сталого розвитку у сфері гарантування економічної, соціальної, екологічної безпеки (ЕБ). Раціоналізація природокористування.	8	8
	<i>Разом</i>	64	78

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Реалізація основних завдань контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів під час вивчення навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» досягається за рахунок цілеспрямованості, репрезентативності, об'єктивності, систематичності й комплексності у застосуванні різних видів контролю. Систематичність контролю результатів навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» забезпечується в його видах: поточному контролю, підсумковому контролю.

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ. Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні) та самостійної роботи.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» відбувається за такими формами:

Для здобувачів вищої освіти заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу. Для здобувачів заочної форми навчання питома вага балів за самостійну роботу більша, ніж за навчальні заняття.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями:

- присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції (1 бал).

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття (до 5 балів);

- під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття (до 10 балів);

- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами й математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат (до 10 балів).

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в процесі написання поточних, проміжних контрольних робіт здійснюється за правильні відповіді на всі питання роботи (до 10 балів).

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час контрольного заходу здійснюється за правильні відповіді на питання.

Оцінювання рефератів та презентацій за визначеними темами здійснюється за відповідними критеріями (до 10 балів):

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту, має бути ще не менше трьох джерел інформації);

- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на використану літературу та джерела;

- за наявність змістовних висновків;

- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповну відповідь;

- за кожну неправильну відповідь;

- за невчасне виконання завдання;

- за недостовірність поданої інформації;

- за недостатнє розкриття теми;

- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (у вигляді певної кількості отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до здобувача, результати виставляються в «Журнал обліку роботи академічної групи» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або екзамену, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Підсумковий контроль результатів навчання з навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» проводиться у формі заліку.

Здобувач вищої освіти **«Допущений»** до заліку, у разі виконання навчального плану, що передбачає обов'язкове позитивне оцінювання результатів навчання визначених робочою програмою навчальної дисципліни лекційних, практичних занять і самостійної роботи (тобто набрав від 60 до 100 балів).

Здобувач вищої освіти **«Не допущений»** до заліку, у разі невиконання навчального плану, що передбачає обов'язкове позитивне оцінювання результатів навчання визначених робочою програмою навчальної дисципліни лекційних, практичних занять і самостійної роботи (тобто набрав від 0 до 59 балів).

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з навчальної дисципліни «Спадкові механізми здоров'я» 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;
- звільнені від складання заліку й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;
- допущені до складання заліку (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання заліку в період сесії. Якщо здобувач вищої освіти на заліку отримав оцінку нижчу, ніж за результатами роботи в семестрі, у відомість обліку успішності виставляється підсумкова оцінка за результатами роботи в семестрі.

У разі отримання оцінки «незараховано» здобувач має право на два перескладання: викладачу та комісії. Замість перескладання комісії здобувач може обрати повторне вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики та курскових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0-25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання по темі та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка практичних завдань на практичних заняттях – письмове тестування; вирішення дослідницьких задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) залік, який містить питання.

7. Рекомендована література

Основна література:

1. Бондар О. І. «Зелена» економіка як підґрунтя екологізації місцевого розвитку видання: монографія / О. І. Бондар, Т. П. Галушкіна, П. Я. Унгурян.- Видавництво: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019.- 238 с.
2. Гоцуляк В.В. Музезнавство / В.В.Гоцуляк // Всесвітня історія і історична наука, історія України, історіографія, архівознавство,: Термвнологічний, понятійний словник-довідник: Навчальний посібник. – Черкаси : видавець ФОП Гордієнко Є.І., 2016. – 616 с.
3. Дьяков В.А. Національний природний парк «Святі гори» / В.А.Дьяков, О.В.Дьякова. – Вінниця: ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2017. – 276 с.
4. Музеї України ХІХ - початку ХХ століть // 36. наук. пр. ред.: Г.А. Скрипник; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Рильського НАН України, Нац. музей історії України, Наук.-метод. від. музезнав., Асоц. етнологів. – К., 2016. – 236 с.
5. Пасічник М.І. Придінців'я – солов'їне і вічне. Краєзнавчі нариси. – Краматорськ: Видавництво ЦТРІ – «Друкарський дім», 2017. 196 с.
6. Смарагдова мережа Донецької області / Василюк О.В., Спінова Ю.О., Садогурська С.С. і інші, Видавництво: «Глобус», 2018. – 105 с.

Допоміжна література

1. Методи та засоби комп'ютерних обчислень. – Електронний навчальний посібник / Є. М. Крижановський, В.Б. Мокін, Г.В. Горячев, І.В. Варчук. – Вінниця : ВНТУ, 2016. –90 с.
2. Моделювання та прогнозування стану довкілля. Лабораторний практикум. – Електронний навчальний посібник / [В.Б. Мокін, А.Р.Ящолт, І.В. Варчук, Л.М.Скорина] / Під ред. В.Б. Мокіна. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 84 с.
3. Технології обробки та моделювання екологічної та економічної інформації / [В. Б. Мокін, А.В. Поплавський, А. Р. Ящолт, М. П. Боцула]. — Електронний навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 130 с.
4. Екологічний вісник – науково-популярний екологічний всеукраїнський журнал Всеукраїнської екологічної ліги (2016-2021 рр.).
5. Екологія плюс - науково виробничий екологічний журнал ((2016-2021 рр.).

6. Інформаційні електронні ресурси.

1. Законодавство України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12> – Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
2. Всеукраїнська екологічна ліга [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoleague.net/index.php>
3. Міністерство екології та природних ресурсів України [Електрон. ресурс] : офіційний портал. – Режим доступу: <https://menr.gov.ua>
4. Науково-популярний сайт VitaMarg [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vitamarg.com/eco>
5. Нормативно правова база у сфері екології [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
6. Greenpeace International [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.greenpeace.org>.
7. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/18211001/kulturologiya/peredmova_muzeyeznavstvo
8. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/247-muzeyeznavstvo-rutinskiy-my.html>

9. Посилання на дистанційний курс

Вивчення навчальної дисципліни «Концепція сталого розвитку» може відбуватися дистанційно або змішано на платформі Moodle ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1205>) (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/my/>)

Дистанційний курс розраховано на дев'ять тем. Кожна тема містить такі компоненти: лекції, практичні заняття, тестування, завдання до самостійної роботи.